

УДК 657

*Зінченко А.В.,
Черкаський національний університет
Імені Богдана Хмельницького
Лаврова-Манзенко О.О.,
ст. викладач
Черкаський національний університет
Імені Богдана Хмельницького*

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИРУЧКИ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ

Електронним грошам притаманні наступні ознаки: мають здатність до накопичення, виражені в певній валюті; приймаються як засіб платежу між особами; є зобов'язанням емітента, надходять в обіг лише після обміну на традиційні гроші. Емітент електронних грошей зобов'язаний здійснити погашення їх за першою вимогою; зберігаються вони в електронному вигляді або на фізичному пристрої (старт-карта, телефон або комп'ютер тощо) або віддалено на сервері. Електронні гроші є фактичними заміниками готівкової форми грошей, які використовуються для платежів, без використання банківських рахунків, і обміну на готівкові гроші та зберігаються на спеціальних носіях і використовуються за допомогою спеціальних технічних пристроїв. Електронні гроші мають ознаки як готівкових, так і безготівкових коштів [2].

Поширення електронних грошей обумовлюється економічними факторами, серед яких низька собівартість їх звернення, і поруч позаекономічних факторів – в тому числі зручність для споживача при здійсненні розрахунків. У цілому більшість сучасних дослідників вважають, що еквіваленти грошових коштів - короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і які характеризуються незначним ризиком зміни їх вартості.

З позиції бухгалтерського обліку електронні гроші є порівняно новим об'єктом дослідження. Для подальшого вивчення методологічних і організаційних проблем їх бухгалтерського обліку доцільно розглянути їх

класифікацію. Класифікація є допоміжним інструментом щодо вирішення у подальших дослідженнях актуальних проблем бухгалтерського обліку електронних грошей [4].

З точки зору бухгалтерського обліку, електронні гроші класифікують як інші кошти, оскільки вони хоч і відмінні від звичайних грошей, проте легко у них конвертуються. Для обліку електронних грошей Планом рахунків передбачено рахунок 33 «Інші кошти» [1]. На субрахунку 335 «Електронні гроші, номіновані в національній валюті» відображаються операції з електронними грошима, які здійснюються комерційними агентами та користувачами, відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України та правил використання електронних грошей, узгоджених з Національним банком України. Інформація про рух грошових коштів в «Балансі (Звіті про фінансових стан)» наводиться в 2 розділі активу (ряд. 1165). Крім того інформація про наявні грошові кошти наводиться і в Примітках до річної звітності (розділ 6, рядки 640 - 690).

Що стосується податкового обліку, то зарахування електронних грошей в електронний гаманець, так само як і виведення з нього до жодних наслідків не призводить, адже відбувається обмін гривні на електронні еквіваленти. Датою виникнення зобов'язань з ПДВ за операцією постачання товару з оплатою електронними грошима буде дата відвантаження товару, адже зарахування коштів від покупця в цьому випадку не відбувається. За придбаними товарами (роботами, послугами), покупець має право на податковий кредит з ПДВ. При цьому датою віднесення сум податку до податкового кредиту згідно з Податковим кодексом України є дата отримання товарів, послуг [3].

Електронні гроші, не є грошовими коштами в їх класичному розумінні, тому розрахунки електронними грошима заборонені для підприємців, що обрали спрощену систему оподаткування – платників єдиного податку.

Електронні гроші вже відіграють важливу роль в сучасних грошових системах і будуть провідними в грошових системах майбутнього. При цьому розвиток електронних грошей сутність грошей не змінює; змінюється тільки їх

форма. Впровадження електронних грошей неминуче поставить питання про створення єдиної загальносвітової валюти з єдиним емісійним центром, що змінить роль центральних емісійних банків та призведе до глобальних змін в законодавчому просторі. Ситуація на ринку електронних платіжних систем не передбачає суттєвих змін в прогнозованому майбутньому, тому можна впевнено передбачити продовження зміцнення електронних валют і підвищення популярності віртуальних розрахунків.

Основною перепорою, пов'язаною з перспективою розвитку електронних грошей в Україні, є питання їх правового визначення та законодавчого регулювання. Оскільки емісія електронних грошей за відсутності в законодавстві належних правових положень регулюється нормами щодо емісії платіжних карток і здійснюється в Україні лише банками, то системи розрахунків електронними грошима програмного типу та небанківські емітенти цих грошей працюють в умовах правової невизначеності. Саме тому законодавче регулювання є першочерговим пунктом регулювання електронних грошей в Україні.

Список використаних джерел:

1. Положення про електронні гроші в Україні № 481 від 04 лист. 2010 р. [Електронний ресурс] / Верховна рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1336-10/paran19#n19>.
2. Мельниченко О. В. Теоретичні засади електронних грошей / О. В. Мельниченко // [Електронний ресурс] \ Бізнесінформ № 8. – 2013. – Режим доступу : www.business-inform.net.
3. Податковий кодекс України № 2755-VI від 2 груд. 2010 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
4. Стовпова А. С. Класифікація електронних грошей для цілей бухгалтерського обліку / А. С. Стовпова // Інвестиції : практика та досвід. – 2018. – № 14. – Режим доступу : <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6199&i=11>.